
.Bella Principessa

Autor:

Data de publicació: 25-12-2010

La bella Principessa (en català: "la bella princesa"), també coneguda com a retrat de Bianca Sforza, jove en perfil en el vestit renaixentista i Retrat d'una jove promesa, és un retrat de colors i tinta de color, en el vel, d'una jove dama de moda de disfresses i pentinat d'una milanesa dels anys 1480. [1] alguns estudiosos l'han atribuït a Leonardo da Vinci , però l'atribució i l'autenticitat de l'obra s'han disputat.

La-bella-caterina-principesa-de-Lleonard?

<http://www.dailykos.com/storyonly/2009/10/15/81447/956>

La bella Principessa

Artista

Incert. Atribució disputada a Leonardo da Vinci

Any

1495-6[A]

Tipus

Trois crayones (guix negre, vermell i blanc), amb la ploma i tinta sobre el vitela, establerts en el panell de roure

Tema

Bianca Sforza[B]

Dimensions

33 cm × 23,9 cm (13 en × 9,4 a)

Condició

Propietari
Col·lecció privada

La bella Principessa (en català: "la bella princesa"), també coneguda com a retrat de Bianca Sforza, jove en perfil en el vestit renaixentista i Retrat d'una jove promesa, és un retrat de colors i tinta de color, en el vel, d'una jove dama de moda de disfresses i pentinat d'una milanesa dels anys 1480. [1] alguns estudiosos l'han atribuït a Leonardo da Vinci , però l'atribució i l'autenticitat de l'obra s'han disputat. [2]

Alguns dels que estan en desacord amb l'atribució de Leonardo creuen que el retrat és per un artista alemany de principis del segle XIX imitant l'estil del Renaixement italià, encara que les proves de radiocarboni que daten mostren una data molt anterior per al vellum. També ha estat denunciat com una falsificació. El plom blanc s'ha datat com a mínim als 225 anys d'edat. L'obra es va vendre per poc menys de \$22.000 a la subhasta en 1998, i va ser comprat pel seu actual propietari Peter Silverman el 2007. Ha defensat l'atribució a Leonardo, amb el suport de l'anàlisi dels acadèmics Martin Kemp i Pascal Cotte.

El dibuix va ser mostrat com un Leonardo en una exposició a Suècia en 2010 i va ser estimada per diversos informes periòdics per valer més de \$160.000.000. La bella Principessa roman tancada en una volta en una ubicació secreta Suïssa. [3]

Segons Kemp i Cotte, la fulla va ser tallada d'un llibre de vitela milanès, la sforziada, a Varsòvia, que celebra el matrimoni el 1496 de Galeazzo Sanseverino amb Bianca, la filla il·legítima de Ludovico Sforza, l'empresari de Leonardo. [4] posteriorment s'ha exposat a Urbino, Monza i Nanjing; i s'ha publicat una Edició facsímil del retrat i el llibre a Varsòvia. [5]

Descripció

El retrat és una tècnica mixta de dibuix en ploma i tinta marró amb guix vermell, blanc i negre, en el vellum, 33 per 23,9 centímetres (10 per 9 en)[6] que s'ha establert en una taula de roure. [7]

Hi ha signes de restauració amb una fina pintura aplicada amb un pinzell. Tres forats de punt en el marge esquerre del vellum, indiquen que la fulla era una vegada en un volum enquadernat. [7]

Representa una noia en la seva primerenca adolescència, representada en perfil, la forma habitual en què artistes italians del segle XV van retratats dones. El vestit de la noia i el pentinat indiquen que va ser membre de la cort de Milà durant la dècada de 1690. [1] si veritablement és una obra renaixentista, hauria estat executat en la dècada de 1690 segons Kemp i Cotte. [1] si el subjecte és Bianca Sforza, es va datar de 1496, l'any del seu matrimoni i la seva mort.

Reflectint el tema d'una dona italiana d'alta noblesa, Kemp va nomenar el retrat la bella Principessa, tot i que va reconèixer que les dames Sforza no eren princeses. [1]

El seu origen

Si el dibuix és originalment una il·lustració de Leonardo per a l'actual còpia de Varsòvia del Sforziad, la seva història és la mateixa que la del llibre fins que el dibuix va ser tallat a partir del volum. [8] el llibre és conegut per haver estat rebot en el canvi dels segles XVIII i XIX. [9][10]

L'origen modern del dibuix és conegut només a partir de 1955 i està documentat només a partir de 1998. [11] segons una demanda presentada per Jeanne marchig contra Christie's després de la reatribució del dibuix a Leonardo, el dibuix va pertànyer al seu marit giannino marchig, un restaurador d'art, quan es van casar el 1955. Jeanne Marchig es va convertir en l'amo del dibuix en 1983, després de la mort del seu marit. [12]

L'obra va ser inclosa en una venda a Christie's a Nova York el 30 de gener de 1998, catalogada com a jove en perfil en

vestit de Renaixement, i descrita com "Escola Alemanya, principis del segle 19". [11] el venedor va ser Jeanne marchig. [7] es va vendre per \$21.850 (inclosa la prima del comprador)[11] a un comerciant d'art de Nova York[7] qui la va vendre per una quantitat similar a 2007. [2]

El 2007, el marxant d'art Peter Silverman, va comprar el retrat d'una galeria a East 73rd Street, propietat de Kate Ganz. Peter Silverman creia que el retrat era possiblement d'un període més vell, potencialment que es remunta al període renaixentista, i va buscar les opinions d'experts que des de llavors han atribuït a Leonardo da Vinci. En 2010 1 d'aquests experts, Martin Kemp, el va fer el tema del seu llibre co-autor amb Pascal Cotte, la bella Principessa: la història de la nova obra mestra de Leonardo da Vinci. [7] ara està revisada a Kemp i a la bella Principessa di Leonardo da Vinci de Cotte. *Ritratto di Bianca Sforza*, Florència, 2012.

El dibuix va ser mostrat com un Leonardo en una exposició de 2010 anomenada i hi havia llum a Eriksberg, Göteborg, a Suècia,[13] i va ser estimada per diversos informes periòdics per valer més de \$160.000.000. [14][15][16][17][18][19] Silverman va promoure la connexió Leonardo al seu llibre 2012 , *Leonardo's Lost Princess*: l'intent d'un home per autenticar un retrat desconegut per Leonardo da Vinci i ha declinat una oferta per al retrat de \$80.000.000. [cal citació]

El conflicte d'empremtes dactilars

Pascal Cotte de la tecnologia Lumière a París va realitzar un escàner digital multi-espectral de l'obra. [20] les imatges d'alta resolució van ser usades per Peter Paul Biro, un examinador d'art forense que va estudiar una empremta digital en el vel que va dir que era "altament comparable" a una empremta digital de l'inconclús de Leonardo Sant Jeroni al desert. [21][22] el 2010 David Grann va publicar un article sobre el dibuix a *The New Yorker*, que implicava que Biro havia estat involucrat amb pintures falsificades atribuïdes a Jackson Pollock. [23]

Biro, en conseqüència, va demandar a l'escriptor i a l'editor del *New Yorker* els mitjans de comunicació Advance per difamació en 2011. El jutge en el cas J. Paul Oetken va dictaminar que l'article contenia vuit instàncies que eren capaces d'un significat difamatori. Finalment va rebutjar el cas en un tecnicisme argumentant que Biro era una figura pública de propòsit limitada. Un tribunal d'apel·lacions recolzat el judici inicial. L'article novaïorquès va ser reeditat en 2018 i Biro va demandar el novaïorquès novament per a la republicació d'un article potencialment difamatori. El cas és abans que el Tribunal i una sentència és d'espera. Biro és un analista i no un "Authenticator". Continua practicant art Analytics com ell té durant els darrers 40 anys. [cal citació]

L'empremta digital no és citada en l'edició revisada italiana del llibre de Kemp i Cotte o en qualsevol de les publicacions posteriors de Kemp. [24][la font no primària necessària] la història de la investigació i l'atribució es diu en la vida de Kemp amb Leonardo. [25][23]

Suport a l'atribució Leonardo

Retrat d' Ambrogio da Predis de Bianca Maria Sforza que mostra un pentinat similar (Galeria Nacional d'art)

Detall de la cantonada superior esquerra, revelant una empremta digital que s'ha suggerit com a similar a una de Leonardo.

El primer estudi del dibuix va ser publicat per Cristina Geddo. [26] geddo atribueix aquesta obra a Leonardo basada no només en consideracions estilístiques, de qualitat extremadament alta i eclosió a l'esquerra, sinó també en l'evidència de la combinació de calcs negres, blancs i vermells (la tècnica del Trois llapis colors). Leonardo va ser el primer artista a Itàlia a utilitzar pastels, una tècnica de dibuix que havia après de l'artista francès Jean Perréal, a qui va conèixer a milà en 1494 i/o 1499. Leonardo reconeix el seu deute amb Perréal al Codex atlanticus. Geddo també assenyala que el "coazzone" del pentinat de la mainadera va estar de moda durant el mateix període. El fort suport a l'atribució prové de Elizabetta Gnignera, l'historiador del vestuari, en el seu llibre la bella Svelata, que estudia una àmplia gamma de vestits comparatius i estils de cabells.

Dictàmens experts

Una sèrie d'experts Leonardo i historiadors de l'art han conseguit amb l'atribució a Leonardo, incloent:

Martin Kemp, professor d'investigació emèrit en la història de l'art a la Universitat d'Oxford,[1]

Carlo Pedretti, catedràtic emèrit d'història de l'art i Càtedra Armand Hammer en estudis Leonardo a la Universitat de Califòrnia, Los Angeles[27]

Nicholas Turner, antic comissari del British Museum i del Museu J. Paul Getty[6]

Alessandro Vezzosi, el director del Museu Ideale Leonardo da Vinci a Vinci, Itàlia[28]

Cristina geddo, experta en leonardesques milanesa i giampietrino,[29]

Mina Gregori, catedràtica emèrita de la Universitat de Florència. [2][29][30]

Anàlisi

En 2010, després d'un estudi de dos anys de la imatge, Kemp va publicar les seves troballes i conclusions en un llibre, la bella Principessa: la història de la nova obra mestra de Leonardo da Vinci. [1] Kemp descriu l'obra com "un retrat d'una jove a la cúspide de maduresa [que] la mostra amb el vestit de moda i pentinat d'una dama de la cort milanesa en la dècada de 1480". Pel procés d'eliminació de la participació del grup interior de joves Sforza , Kemp va suggerir que ella és probablement Bianca Sforza, la il·legítima (però més tard legítima) filla de Ludovico Sforza ("il Moro"), duc de Milà. El 1496, quan Bianca no tenia més de 14 anys, va estar casada amb Galeazzo Sanseverino, capità de les forces milaneses del Duc i patró de Leonardo. Bianca va ser morta dins dels mesos del seu matrimoni, després d'haver patit una queixa d'estómac (possiblement un embaràs ectòpic). Kemp va assenyalar que les dames milaneses eren sovint els dedicatees de volums de poesia sobre el vitela, i que aquest Retrat d'una "senyora estimada" hauria fet una pàgina de títol adequada o una il·lustració principal per a un conjunt de versos produïts amb motiu del seu matrimoni o mort. [1]

Les evidències físiques i científiques de l'anàlisi i l'estudi multiespectral de la pintura, tal com descriu Kemp en la primera edició del seu llibre amb Cotte,[1] es poden resumir de la següent manera:

La tècnica del retrat és el negre, el Roig i el blanc (Trois llapis colors, un mitjà francès), amb ploma i tinta.

El dibuix i l'eclosió es va dur a terme íntegrament per un artista esquerrà, ja que se sap que Leonardo havia estat, tot i que les restauracions són d'un dretà.

Hi ha pentimentis significatius.

El retrat es caracteritza per detalls particularment subtils, com ara el relleu de l'orella inampliada a sota dels cabells, i l'ambre de l'Iris de la mainadera.

Hi ha forts paral·lelismes estilístics amb l'elaboració de Windsor Silverpoint d'una dona en perfil, que, com altres estudis de cap de Leonardo, presenta una delicada pentimenti delicat al perfil.

Els membres de la família Sforza van ser sempre retratats en perfil, mentre que els amants de Ludovico no eren.

Les proporcions del cap i la cara reflecteixen les regles que Leonardo va articular en els seus quaderns.

L'ornament d'entrellaçat o knotwork en el vestuari i caula correspon a patrons que Leonardo va explorar en altres obres i en els dissenys de logotips per a la seva Acadèmia.

El retrat va ser executat en les il·lustracions de Luca Pacioli's de divina proporcione (1498). Sabem pels seus escrits que estava interessat en la tècnica francesa de coloració seca sobre pergamí (vellum). Va assenyalar específicament que havia de demanar a l'artista francès, Jean Perréal, que estava a Milà el 1494 i potser en altres ocasions, sobre el mètode de coloració en els calcs secs.

El format del suport del vitela és el de l' 2 rectangle, un format emprat per a diversos dels seus retrats.

El full de vellut va ser tallat d'un còdex, probablement un volum de poesia de la classe presentada per marcar grans esdeveniments en la vida de les dones Sforza.

El vitela inclou un pal·lprint en el pigment de guix al coll de la mainadera, que és característic de la tècnica de Leonardo.

El verd del vestit de la mainadera es va obtenir amb una simple difusió de guix negre aplicat a la part superior del to groguenc del suport de vellut. (Kemp ha expressat posteriorment les reserves sobre aquesta evidència.)

Els matisos dels tints de carn també s'aconseguien explotant el to del vel i permetent que es mostrés a través dels medis transparents.

Hi ha notables similituds entre aquesta obra i el retrat de Cecilia Gallerani, incloent el maneig dels ulls, la modelització dels tons de carn utilitzant el palmell de la mà, la complexitat dels patrons de l'ornament de knotwork i el tractament dels contorns.

L'ara una mica pàl·lid de l'eclosió en la ploma i la tinta va ser retocat en tinta en una restauració posterior, que és molt menys fluid, precís i rítmic.

Hi ha hagut alguns re-touchings al llarg dels anys, més àmpliament en el vestit i tocat, però la restauració no ha afectat l'expressió i la fisiognomia de la cara a un grau significatiu, i no ha afectat seriosament l'impacte global del retrat. [1]

Còpia del sforziadaa Varsòvia

En 2011, després de la publicació de la primera edició del seu llibre, Kemp i Pascal Cotte informaven que hi havia evidència que el dibuix havia estat part d'una còpia a la Biblioteca Nacional de Polònia a Varsòvia del sforziada. [31] es tracta d'un llibre imprès amb addicions il·luminades a mà que conté un llarg poema propagandístic en elogi del pare de Ludovico Sforza, qui era el patró de Leonardo, comptant la carrera. El exemplar de Varsòvia, imprès en el vitela amb la il·luminació afegida, va ser lliurat a Galeazzo Sanseverino, un comandant militar de Ludovico Sforza, en el seu matrimoni amb Bianca Sforza el 1496. [4] Kemp i Cotte van identificar on faltaven dos fulls d'aquest volum del qual creuen que el dibuix va ser tallat. Kemp i Cotte diuen que, si bé "les dimensions i localitzacions precises dels forats en el retrat no es poden obtenir amb precisió", els tres forats que hi ha a la part esquerra del dibuix es poden alinear amb tres dels cinc forats de punt en els fulls del llibre. [7][32][33]

Segons Kemp i Cotte, l'associació amb el Sforziada suggereix que el dibuix és un retrat de Bianca Sforza, que era la filla de Ludovico Sforza i la seva amant Bernardina de Corradis. En el moment del retrat, va estar al voltant de tretze anys d'edat. Leonardo va pintar tres altres retrats associats a la família o la cort de Ludovico Sforza.

L'erudit polonès Bogdan Horodyski en 1954-1956 va arribar a la conclusió que la il·luminació de Varsòvia es refereix als Ducs difunts Galeazzo Maria i Gian Galeazzo i a la caiguda dinàstica després de la usurpació de Ludovico il Moro. La reproducció de la figura heràldica inèdita atribuïda a Antonio Grifo, il·luminada a l'incunable "Comedia" de Dante (Cremonese, Venècia 1491), ara a la casa di Dante de Roma, Mostra l'escut original i insígnia de la família de Galeazzo Sanseverino, i la comparació amb les il·luminades per Birago no correspon. Desenvolupant aquesta hipòtesi, Carla Glori suggereix que Caterina Sforza, la filla de Galeazzo Maria i germanastra de Gian Galeazzo, va ser l'amo del "Sforziad" de Varsòvia i que la va donar a la família del seu germanastre mort entre 1496-1499. [34] les idees d'Horodyski recentment han estat Reviscudes per Katarzyna krzyżagórska-pisarek en el seu "la bella Principessa. Arguments contra l'atribució a Leonardo ", *Artibus et Historiae*, xxxvi, 215, pàg. 61 – 89. Pisarek és membre d'Artwatch UK, que ha ofert denúncies polèmics de Kemp.

Oposició per l'atribució Leonardo

L'article novaiorquès va discutir les circumstàncies preocupants en les quals Kemp atribueix aquest treball a Leonardo. Però, a part d'això, les indicacions fortes van en contra de la hipòtesi de l'autenticitat, i l'atribució a Leonardo ha estat qüestionada per una sèrie d'erudits que van mostrar interès. [2][30][35] entre les raons de dubtar de la seva autoria hi ha la manca de procedència abans del segle XX-inusual donada la notorietat de Leonardo que data de la seva pròpia vida, així com la fama de la família de l'assumpte de la suposada[35] -i el fet que estava en el vellum. Només una vegada va fer Leonardo l'ús de vitela i vells fulls d'ella són fàcilment adquirits per falsificadors. [2] l'erudit Leonardo Pietro C. Marani descompta el significat del dibuix fet per un artista esquerrà, assenyalant que els imitadors del treball de Leonardo han emulat aquesta característica en el passat. [35] Marani també està preocupat per l'ús del vitel, "monòton" detall, ús de pigments acolorits en àrees específiques, fermesa de tacte i falta de craquelure. [35] un director del Museu que desitjava romandre en l'anonimat creu que el dibuix és "una falsificació del segle XX", i troba els danys i la reparació al dibuix sospitosos. [35] l'obra no va ser sol·licitada per a la seva inclusió en l'exposició 2011 – 12 a la National Gallery de Londres, que va cobrir específicament el període de Leonardo a Milà; Nicholas Penny, director de

la Galeria Nacional, va dir simplement "no hem demanat a demanar prestat." [35]

Carlo Pedretti, un dels estudiosos que atribueixen aquesta obra a Leonardo, abans havia comès un error atribuint una pintura del segle XX al mestre. [36] s'ha afirmat que Leonardo mai va representar pestanyes, en les seves pintures, així com en els seus dibuixos, que no és precís, donat pestanyes en dibuixos a Windsor.

Dibuix d'una dona de Leonardo. S'ha observat una similitud estilística entre aquest dibuix i la bella Principessa. [28]

Dibuix de Julius Schnorr von Carolsfeld que ha suggerit que representa el mateix model femení

Klaus Albrecht Schröder, director de l' Albertina, Viena, va dir que "ningú està convençut que és un Leonardo," i David Ekserdjian, erudit de dibuixos italians del segle XVI, va escriure que sospita que l'obra és una "falsificació". [2] ni Carmen Bambach del Metropolitan Museum of Art, un dels principals estudiosos dels dibuixos de Leonardo, ni Everett Fahy, el seu col·lega al Metropolitan, accepta l'atribució de Leonardo. [2][35][33]

Diversos experts forenses de les empremtes dactilars han descartat les conclusions de Biro, trobant l'empremta parcial presa del dibuix massa mal detallada per oferir evidència concloent. [2] la descripció de Biro de la impressió com a "altament comparable" a una empremta digital coneguda de Leonardo ha estat igualment descartada pels examinadors d'empremtes dactilars com massa vaga una avaluació per establir l'autoria. [2] quan se li va preguntar si podria haver estat equivocada a suggerir que l'empremta digital era Leonardo, va respondre Biro "és possible. Sí. " [2] les publicacions posteriors de Kemp no usen l'evidència de dit-print en suport de l'atribució.

Prenent nota de la manca de menció d'opinió discrepant en la publicació de Kemp, Richard Dormant, l'ex marit de Ganz, va escriure en el telègraf: "tot i que pretenen ser una obra d'erudició, el seu llibre no té cap de l'anàlisi equilibrada que es podria esperar d'un historiador tan aclamat. Per a la bella Principessa, com va cridar la nena en l'estudi, no és història de l'art-és la promoció. [35]

Fred R. Kline, un historiador d'art independent i autor de l'infant Sant de Leonardo-el descobriment d'una obra mestra de Leonardo da Vinci: un coneixedor de la recerca d'art perdut als Estats Units, és conegut pel seu descobriment del "dibuix model de Leonardo" de Jesús Infant (que encara no ha estat acceptat pels estudiosos de Leonardo) i per una sèrie de descobriments importants de l' art perdut per la Germandat Natzarè,[37] un grup de pintors alemanys que treballaven a Roma durant el segle XIX que reviscut els estils i els temes del Renaixement italià. [37] Kline ha proposat un dels Nazarenos, Julius Schnorr von Carolsfeld (1794 – 1872), com a creador del dibuix. [38] en evidència, Kline apunta a un dibuix de vitela per Schnorr, mitja dona nua, a la col·lecció de la Kunsthalle Mannheim a Alemanya,[39] que suggereix representa el mateix model, encara que més gran, com retratat a la bella Principessa.

El material comparatiu-testing dels suports de vitela de Mannheim Schnorr i la bella Principessa van preveure que es produïssin en el Tribunal Federal de Nova York demanda marchig v. Christie's, portat el maig de 2010 pel propietari original de la bella Principessa, que va acusar Christie d' incompliment del deure fiduciari, negligent falsedat i altres reclamacions. No obstant això, el tribunal va rebutjar el vestit sobre el terreny que les afirmacions van ser portats anys massa tard (Estatut de limitacions i Laches), i per tant els mèrits de la demanda no es van abordar mai. La decisió del

Desacords amb l'atribució a Leonardo es van fer abans del descobriment de la pàgina perduda en el llibre de Sforziada de Varsòvia. Kemp o el seu grup de recerca no han acceptat cap atribució alternativa. Kline afirma que cap anàlisi científica comparada s'ha fet dels suports de vitela en qüestió: el llibre de Varsòvia sforziada, el Schnorr de Mannheim (una atribució alternativa), i la bella Principessa, encara que Kemp i Cotte han mostrat un estret partit entre el vitel del retrat i el llibre. L'anàlisi posterior del vitela podria proporcionar l'evidència concloent que pot donar suport o desqualificar l'autoria de Schnorr.

El novembre de 2015, el famós art falsificador Shaun greenhalgh va afirmar que va crear l'obra el 1978, a l'edat de 20 anys; Greenhalgh va dir que la cara de la dona és la d'un supermercat de check-out noia anomenada Sally, que va treballar a Bolton, fora de Manchester. [41][42] en les seves memòries, el relat d'un forger, escrit a la presó, afirma greenhalgh com un any de 17 anys que va falsificar el dibuix obtenint una antiga peça de vellut a partir d'una acció de la terra de 1587 reutilitzada. Kemp va dir que va trobar la reclamació hilarant i ridícul. [43]

Cultura popular

L'obra d'art va ser estudiat en el programa de PBS nova en 2012 en un programa titulat Mystery of a una obra mestra, de nova/National Geographic/PBS, que es va emetre el 25 de gener de 2012.

Notes

^ El vitela ha estat datat de carboni entre 1440-1650, dins d'un interval de confiança del 95%. El 1495 – 96 és la datació de Kemp.

^ Si per Leonardo; Vegeu el text.

Enllaços externs

^ Jump up to:Un b c d e f g h i Kemp, Martin; Cotte, Pascal (2010). La bella Principessa: la història de la nova obra mestra de Leonardo da Vinci. Londres: Hodder & Stoughton. ISBN 978-1-4447-0626-0.

^ Jump up to:Un b c d e f g h i j Grann, David (12-19 de juliol, 2010). "La marca d'una obra mestra". The New Yorker. Lxxxvi (20). ISSN 0028-792x.

^ Misteri d'una obra mestra (producció televisiva). PBS/WGBH. 25 de gener de 2012. [Consulta: 15 juliol 2018].

^ Jump up to:Un B "Nova Leonardo da Vinci bella Principessa confirmada". Lumiere-technology.com. 28 de setembre de 2011. [Consulta: 2013-07-23].

^ Maneant de scripta

^ Jump up to:Un B Turner, Nicholas (2008 de setembre). "Declaració sobre el retrat sobre el vitela de Leonardo" (PDF). [Consulta: 19 novembre 2012].

^ Jump up to:Un b c d e f Cotte, Pascal; Kemp, Martin. "La bella Principessa i la de Varsòvia sforziada"(PDF). Tecnologia Lumiere. [Consulta: 19 novembre 2012].

^ Vegeu Katarzyna Wozniak, la Varsòvia Sforziada <http://www.bbk.ac.uk/hosted/leonardo/#MM>

^ Katarzyna Wozniak, la Varsòvia Sforziada <http://www.bbk.ac.uk/hosted/leonardo/#MM>

^ Katarzyna Woźniak, la bella Principessa i el Sforziada de Varsòvia. Circumstàncies de Reenquadernació i escissió del retrat <http://www.bbk.ac.uk/hosted/leonardo/#MM>

^ Jump up to:Un b c Christie's (1998). "El cap d'una noia jove en perfil a l'esquerra en vestit de Renaixement". Lot 402, venda 8812 ("vells dibuixos mestre"). [Consulta: 15 octubre2009].

^ Withers LLP (16 de setembre de 2010). "Bella Principessa i el perill d'opinions d'experts" (PDF). Arxivat de l'original (PDF) el 29 d'octubre de 2013.

^ "La bella Principessa pà plats". SVT.se. 18 de març de 2010. Arxivat de l'original el 12 juny 2011.

^ "Empremta digital apunta a \$19.000 retrat que es revalora com 100 £ treball per Leonardo da Vinci". 12 d'octubre de 2009. Arxivat de l'original el 15 octubre 2009. [Consulta: 13 octubre 2009].

^ "Empremta digital desmàscara pintura original da Vinci". CNN. 13 d'octubre de 2009.

^ "Els dits apunten a l'art de da Vinci nou". BBC News. 13 d'octubre de 2009.

^ (13 d'octubre de 2009). Nova pintura de Leonardo da Vinci descoberta'. El tutor. Londres.

^ Adams, Stephen (12 d'octubre de 2009). "La imatge de Leonardo da Vinci valor de milions revelada per una empremta digital". El Daily Telegraph. Londres.

-
- ^ Hoyle, ben (13 d'octubre de 2009). "El retrat de Leonardo da Vinci no reconegut revelat per la seva empremta digital". Els temps. Londres.
 - ^ Error de citació. Vegeu el comentari en línia com solucionar-lo. [cal la verificació]
 - ^ Error de citació. Vegeu el comentari en línia com solucionar-lo. [cal la verificació]
 - ^ Error de citació. Vegeu el comentari en línia com solucionar-lo. [cal la verificació]
 - ^ Jump up to:Un B David Grann, 'la marca d'una obra mestra', The New Yorker, 12 de juliol de 2010. <https://www.newyorker.com/Magazine/2010/07/12/The-Mark-of-a-Masterpiece>
 - ^ L'Ed i exhib
 - ^ Martin Kemp, vivint amb Leonardo. 50 anys de seny i bogeria en el món de l'art i més enllà, Londres: Thames i Hudson, 2018
 - ^ Geddo, Cristina (2008 – 2009). "Il Pastello ritrovato: un Nuovo ritratto di Leonardo?"(PDF). Artes. 14: 63 – 87.
 - ^ Pedretti, Carlo (2008). "Introducció a Alessandro Vezzosi, Leonardo Infinito, scriptamaneant edizioni-Bolonya, Itàlia" (PDF).
 - ^ Jump up to:Un B Alessandro Vezzosi, retrat nupcial d'una dona jove
 - ^ Jump up to:Un B Silverman, Peter (2 d'agost de 2010), "re: la marca d'una obra mestra-una carta en resposta a l'article de David Grann (12 de juliol & 19, 2010)", The New Yorker: 3
 - ^ Jump up to:Un B De la seva situació. "La cosa real?" Arxivat 2010-10-25 a la Wayback Machine, a artnews
 - ^ [1] per "girar-les pàgines" per a la còpia de Varsòvia del sforziada
 - ^ Kemp i Cotte creuen que la diferència en el nombre de forats es deu a la manera irregular en què el marge de la pàgina amb el dibuix s'ha tallat, o a l'addició de dos punts intermedis quan el llibre va ser rebot.
 - ^ Jump up to:Un B ? «Carmen Bambach, Artwatch»(en). artwatch.org.uk. [Consulta: 2018-11-20].
 - ^ Glori, Carla, "la il·luminació de Birago en el sforziad incunable a Varsòvia: en defensa de la tesi de Horodyski i una nova hipòtesi", Academia.edu
 - ^ Jump up to:Un b c d e f g h El Dorment, Richard (12 d'abril de 2010). "La bella Principessa: a 100m de la Leonardo, o una còpia?". El Daily Telegraph.
 - ^ Error de citació. Vegeu el comentari en línia com solucionar-lo. [cal la verificació]
 - ^ Jump up to:Un B Geary, David (2 d'abril, 2002). "Un Explorador d'art troba el veritable creador d'obres". Nova York Times.
 - ^ Carles. (25 de setembre de 2010). "Cas tancat el misteri de da Vinci?". La Santa Fe nou mexicà.
 - ^ imatge del dibuix de Mannheim
 - ^ Marchig v. Christie's Inc, 762 F. supp. 2D 667 (S.D.N.Y.), aff'd en part pertinent, 2011 WL 2685608 (2D Cir. resum ordre 12 de juliol de 2011).
 - ^ Reyburn, Scott (4 de desembre de 2015). "Un misteri del món de l'art digne de Leonardo". El New York Times. [Consulta: 6 desembre 2015].
 - ^ "No és un da Vinci, és Sally de la co-op". Les hores de diumenge.
 - ^ Kemp, Martin (29 de novembre de 2015). "La bella Principessa és una" falsificació "!!!!". Martin Kemp això i això.

Obres literàries

- Centro di Conservazione e restauro (2014). La bella Principessa. Dossier tecnico di consegna. Torí: Centro di Conservazione e restauro, Venaria Reale.
- Geddo, Cristina. "Il Pastello ritrovato: un Nuovo ritratto di Leonardo?", Artes, 14, 2008-9:63 – 87 [2][enllaç mort permanent] (amb el francès resum i la versió anglesa "el pastel" trobat: un nou retrat de Leonardo da Vinci? " [3]).
- Geddo, Cristina, Leonardo da Vinci: el retrat de la Découverte extraordinaire du Dernier. Authentification de les Pourquoi d'UNE. Conférence, Société genevoise d'Études italiennes, Genève, Palais de l'Athénée, Salle des Abeilles, 2 Octobre 2012, Paris-Genève, Lumière-Technology, 2012 [4] (amb la versió anglesa Leonardo da Vinci: l'extraordinari descobriment de l'últim retrat. La justificació de l'autenticació. Una conferència [5]).
- Gnignera, Elisabetta la bella Svelata, bolonya, 2016.
- Kemp, Martin (2015). Bianca i el llibre: la Sforziada i el retrat de Leonardo de Bianca Sforza. Bolonya: Maneant. ISBN 9788895847412.
- Kemp, Martin, amb Pascal Cotte i Peter Paul Biro (2010). La bella Principessa: la història de la nova obra mestra de Leonardo da Vinci. Londres: Hodder & Stoughton. ISBN 978-1-4447-0626-0
- Kemp, Martin i Pascal Cotte (2012). La bella Principessa di Leonardo da Vinci. Ritratto di Bianca Sforza, Florència; Mandragora.
- Kemp, Martin, amb mina Gregori, Cristina Geddo et Alii (2015). La bella Principessa di Leonardo da Vinci: ritratto di Bianca Sforza, introducció de Vittorio Sgarbi (Monza, Villa Reale), catàleg d'exposicions, Reggio Emilia, scripta Maneant (amb versions angleses, franceses, espanyoles, poloneses, russes i japoneses)

Kline, fred R. (2016). El nen Sant de Leonardo: el descobriment d'una obra mestra de Leonardo da Vinci-una recerca de coneixedor de l'art perdut als Estats Units. Nova York & Londres: els llibres de Pegasus. ISBN 978-1-60598-979-2

O'Neill, Tom; Colla, Gianluca. Senyora amb un secret: un guix i el retrat de tinta pot ser un \$100.000.000 Leonardo, National Geographic Magazine, febrer 2012.

Ragai, Jehane (2015). El científic i el Forger: coneixement de la detecció científica de la falsificació en les pintures. London: premsa universitària Imperial. ISBN 9781783267392

Silverman, Peter (2012). La princesa perduda de Leonardo: la recerca d'un home per autenticar un retrat desconegut per Leonardo da Vinci. Hoboken: John Wiley & fills. ISBN 978-0-470-93640-5

Vezzosi, Alessandro. Retrat nupcial d'una dona jove, abstracta de la monografia Leonardo Infinito, [6] (accedit el 22-05-2014)

Wozniak, Katarzyna (Kasia). El Sforziad de Varsòvia. La Leonardo da Vinci Society, Birkbeck College, Londres, <http://www.bbk.ac.uk/hosted/leonardo/#MM>

Wozniak, Katarzyna (Kasia). La bella Principessa i el sforziadde Varsòvia. Circumstàncies de la reunió i l'escissió del retrat, la societat Leonardo da Vinci, Birkbeck College, Londres: <http://www.BBK.ac.uk/hosted/Leonardo/>

Altres lectures

Hewitt, Simon (2019). Leonardo da Vinci i el llibre de la fatalitat: Bianca Sforza, el Sforziada i Artful propaganda a la Milà renaixentista. ISBN 9781912690572 .

Enllaços externs

A Wikimedia Commons hi ha contingut multimèdia relatiu a: [bella Principessa de Leonardo da Vinci](#)

"El misteri de l'obra mestra"-episodi de nova sobre l'obra

Resum d'atribució detallada incloent extractes de vídeo en escaneig multiespectral i verificació Sforziad: "realçant l'art de veure-un estudi de cas Leonardo". [Consulta: 20 octubre 2019].